

دەلشات قەيۇم نۇر

قار بولغان

ئالەم

شىنجاڭ ياشلار ئۇنىۋېرسال ئىشلىتىش

دەلشات قېيۇم نۇر

قار بولغان ئالما

江苏工业学院图书馆
藏书章

شىنجاڭ دۆلەتلىك نەشرىياتى

责任编辑：萨黛缇·萨吾提

责任校对：依巴达提·亚森

封面设计：阿里甫·夏

干苹果（维吾尔文）

（中篇小说集）

迪力夏提·克尤木·努尔 著

新疆青少年出版社出版
（乌鲁木齐市胜利路二巷1号 邮编：830049）

新疆新华书店发行
新疆新博文印刷有限公司印刷
850×1168毫米 32开本 5.5 印张
2006年9月第1版 2009年4月第2次印刷
印数：3001—6000

ISBN 978—7—5371—5308—9 定价：9.50元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

图书在版编目(CIP)数据

干苹果/迪力夏提·克尤木·努尔著. —乌鲁木齐:
新疆青少年出版社, 2006. 9
ISBN 978—7—5371—5308—9

I. 干... II. 迪... III. 中篇小说—作品集—中国—当代—
维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I247.5

中国版本图书馆CIP数据核字(2005)第127036号

مەسئۇل مۇھەررىرى: سائادەت ساۋۇت

مەسئۇل كوررېكتورى: ئىبادەت ياسىن

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاھ

قاق بولغان ئالما

(پوۋېستلار)

ئاپتورى: دىلشات قىيۇم نۇر

*

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى

(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 2 - كوپا 1 - قورۇ، پ: 830049)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى

شىنجاڭ شىنموۋېن باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى

ئۆلچىمى: 1168 × 850 م.م ، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 5.5

2006 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى

2009 - يىل 4 - ئاي 2 - بېسىلىشى

ISBN 978 — 7 — 5371 — 5308 — 9

سانى: 3001 — 6000

باھاسى: 9.50 يۈەن

بېسىلىشتا، تۈزلەشتە خانالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ. تېگىشىپ بېرىمىز

مۇندەرىجە

1	 يالغۇز ئەمەس يىغلىغان يۈرەك
24	 مەڭگۈلۈك گارمون
67	 يېتىم بوۋاي
119	 قاق بولغان ئالما

يالغۇز ئەمەس يىغلىغان يۈرەك

سۆيگۈنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان
تەنتەككە پەقەت ئېچىنىش كېرەك.

— ر. بىرىسەن

شۇنداق قىلىپ ئۇ كەتتى. خۇددى ھاياتىدىكى ئەڭ قىممەتلىك نەرسىسىنى ئۇنتۇپ قالغاندەك ئارقىسىغا يېنىش - يېنىشلاپ قارىغىنىچە بۇ يۇرت بىلەن ئەنە شۇنداق ئۇن - تىنىسىزلا خوشلاشتى.

ئۇ بۇ يۇرتقا تەقسىم قىلىنغان قىسقىغىنە بىر يىل جەريانىدا، ئۇنىڭ كەسىپ ۋە باشقا جەھەتلەردىكى نۇرغۇنلىغان ئارتۇق - چېلىقلىرىنى بارغانچە ھېس قىلغان بولساقمۇ، لېكىن ئۇنىڭ ئادەتتىكى چاغلاردىكى ئاشۇ مىسكىن خاراكتېرىنى، بولۇپمۇ ئۆزى ئارزۇلاپ تەلەپ قىلىپ كەلگەن بۇ يۇرتتىن ئەنە شۇنداق تەرەپپاللا كېتىپ قېلىشنىڭ سەۋەبىنى زادىلا چۈشىنىپ يېتەلمىدۇق.

بەزى چاغلاردا ئۇ مەن بىلەن ئانچە - مۇنچە ھال - مۇڭ قىلىشقاندىن باشقا، ئادەتتە باشقىلار بىلەن ئانچە بېرىش - كېلىش قىلىپ كەتمەيتتى، لېكىن مۇشۇ يېقىنقى بىرنەچچە ئايدىن بۇيان، ئىلگىرىكى چاغلارغا قارىغاندا ئۇنىڭ كەم سۆز ۋە خىيالچان بولۇپ قالغانلىقىنى، بولۇپمۇ مېنىڭدىن ئۆزىنى قاقۇرۇپ يۈرگەنلىكىنى ئاز - تولا سېزىپ قالدىم. يىغىنچاقلىغاندا، بۇ دوس - تۇمنىڭ مېجەزى ئەنە شۇنداق تولىمۇ غەلىتە ئىدى.

مەن كۆز ئالدىمدىن بارغانچە يىراقلاپ كېتىۋاتقان ئاپتوبۇسقا تىكىلگىنىمچە ئۇنىڭ ئاخشامقى ھالىتىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرۈشكە باشلىدىم...

قىياسىمچە تۈنۈگۈن ئاخشام ئۇ ماڭا ئىچىدىكى بارلىق سىر-لىرىنى، ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا ئۆزىنىڭ بۇ يەردىن كېتىشىدىكى ئاساسىي سەۋەبىنى ئېيتماقچى بولۇپ كەلگەندەك قىلاتتى. ئۇنىڭ رومكا تۇتقان قوللىرى بىلىنەر - بىلىنمەس تىترەيتتى، دېمەكچى بولغان سۆزىنى نەدىن باشلاش توغرىسىدا ئويلىنىدۇ. ئۇ ئاتقان بولسا كېرەك، قولىدىكى تاماكىسىنى قاتتىق - قاتتىق شورايىتتى. بەزىدە ماڭا قاراپ نېمىلەرنىدۇر دېمەكچى بولاتتى، ئارقىدىنلا ئېغىر ئۆھ تارتقان ھالدا يەنە جىمىپ قالاتتى.

ئەپسۇس، ئۇ ھېلىقى نىيىتىدىن يېنىپ ماڭا پەقەت يولغا چىقىشتىن بىرنەچچە مىنۇت ئىلگىرىلا بەرگەن قولۇمدىكى مۇشۇ كۆك تاشلىق خاتىرىنىلا قالدۇرۇپ كېتىشنى يېتەرلىك دەپ بىلەدى بولغاى، تاكى ئۆز يولغا راۋان بولغانغا قەدەر مەن تەسەۋۋۇر قىلغان ھېلىقى ئىش زادىلا يۈز بەرمىدى.

ئۇ كەتكەن تەرەپكە يەنە بىر قېتىم نەزەر تاشلىدىم - دە، قولۇمدىكى خاتىرىنى ئوقۇپ بېقىش ئىستىكى بىلەن دەرھال ئۆيگە قاراپ چاپتىم.

خاتىرىنىڭ تۇنجى بېتىگە تۆۋەندىكى ئىككى مىسرا شېئىر ھۆسنخەت بىلەن ئاجايىپ نەپىس يېزىلغانىدى.

ئېسىڭدىن چىقىرىپ خۇش بولساڭ مەيلى،
ۋە لېكىن ئۇنتۇيالماي چەكمىگىن ئازاب.

شۇ پەيت مەندە بۇ غەيرىي مىجەز دوستۇمنى كۆيۈك ئوتىدا قىيىنغان ناتونۇش گۈزەلنىڭ زادى كىم ئىكەنلىكىنى بىلىپ بېقىش ئىستىكى ئىختىيارسىز كۈچەيمەكتە ئىدى.

خاتىرىنىڭ ئىككىنچى بېتىنى ئېچىشىم ھامان كۆزۈمگە ئىد-
شەنمەيلا قالدىم، چۈنكى ئۈستىلىق بىلەن سىزىلغان قىپقىزىل
يۈرەكنىڭ ئوتتۇرىسىغا نەۋرە سىڭلىم ئاينۇرنىڭ بىر سۇڭلۇق
رەڭلىك سۈرىتى چاپلاقلىق تۇراتتى.
ئە، بۇ نېمە كارامەت! سىڭلىم ئاينۇرنىڭ تويى تېخى
ئىككى ئاي بۇرۇنلا...

شۇ تاپتا ھەيرانلىقىمدىن كالامنى نۇرغۇن خياللار چىرىم-
ۋالغان بولۇپ، دوستۇمنىڭ مىسكىن سېمىسى كۆز ئالدىمغا
كېلىشى بىلەن تەڭ، بەزى ئىشلارنى چۈشەنگەندەكمۇ بولدۇم،
ھايانلانغانلىقىمدىن خاتىرە تۇتقان قوللىرىم ئىختىيارسىز تىت-
رەيتتى، شۇنداقتىمۇ ئۆزۈمنى تۇتۇۋېلىپ خاتىرە بەتلەردىن
ۋاراقلاشنى داۋاملاشتۇردۇم.

1

مەن كىچىك چاغلىرىمدىن باشلاپلا يالغۇز مۇھىتقا كۆنۈپ
قالغانلىقىمدىن تولىمۇ ئەپسۇسلىنىمەن...
گۆدەك چاغلىرىم ئىدى. ئۆيىمىز مەھەللىدىن خېلى يىراققا
جايلاشقان بولغاچقا، تەڭ قۇرامىدىكى بالىلار بىلەن بىللە ئوي-
ناش پۇرسىتىم تولىمۇ ئاز ئىدى.
پەقەت ئامراق كۈچۈكۈم بىلەن ئۆيىمىز ئالدىدىكى ئاپام ئۆز
قولى بىلەن بىنا قىلغان كىچىككىنە مېۋىلىك بېغىمىزدا گۆدەك-
لىكىمنىڭ ئەڭ گۈزەل چاغلىرىنى تولىمۇ خۇشال ئۆتكۈزگەند-
ىدىم. مېنىڭ ئەينى چاغدىكى سەبىي تەسەۋۋۇرۇمچە ئاشۇ باغ
مومام سۆزلەپ بەرگەن چۆچەكلەردىكى ھېلىقى ئاجايىپ گۈزەل
جەننەتتىنمۇ قەدىرلىك ئىدى. بولۇپمۇ ھېلىقى ئۆرۈك كۆچتى
كۆز ئالدىمدىن زادىلا كەتمەيدۇ...

تەبىئىي ئۆسۈپ چىققان ئاشۇ ئۆرۈك كۆچتىگە مەن تولىمۇ

ئامراق ئىدىم. خۇددى تەجرىبىلىك باغۋەنلەردەك كىچىككىنە كەتمىنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى يۇمشىتاتتىم، ئاكام ياساپ بەرگەن كىچىككىنە چېلىكىم بىلەن كۆلدىن سۇ توشۇپ كۆڭۈل قويۇپ سۇغىراتتىم. كۈندە بىرنەچچە قېتىم دېگۈدەك ئۇنى ئۆ-زۈمنىڭ بويى بىلەن تەڭلەشتۈرۈپ كۆرەتتىم. ناۋادا ئاپام مېنى بىرەر تۇغقانلارنىڭكىگە مېھماندارچىلىققا ئاپىرىپ قالسا، كەچ كىرىمەي تۇرۇپ ئۆيگە ئالدىرايتتىم، ھەتتا چۈشلىرىمدىمۇ شۇ بىر تۈپ كۆچەت!

ئادەتتە بەكمۇ جىمغۇرلاردىن بولمىساممۇ، لېكىن تولىمۇ خىيالپەرەس بولغىنىم ئۈچۈن ئەتراپىمدىكى يات كىشىلەردىن ئەيمىنەتتىم. ئەزەلدىن باشقىلار بىلەن يېقىنلىشىشقا پېتىنالمى-خانلىقىم ئۈچۈن سىرداشقۇدەك بىرەرمۇ يېقىن دوستۇمنىڭ بول-غانلىقىنى ئەسلىيەلمەيمەن. تاكى ئالىي مەكتەپنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرىگىچە بولغان پۈتكۈل ھاياتىم ئەنە شۇنداق بىرلا خىل رەۋىشتە ئۆتۈپ كەتتى. ئېتىراپ قىلىمەنكى، تاكى مۇشۇ كەمگە-چە قىز ساۋاقداشلىرىمغا تەشەببۇسكارلىق بىلەن بىرەر ئېغىز چاقچاقمۇ قىلىپ باققىنىمنى بىلمەيمەن. ئەكسىچە باشقىلارنىڭ تاپا - تەنىلىرى بولسا مېنى ئۆزلىرىدىن تېخىمۇ يىراقلاشتۇرات-تى، خالاس. كىچىكىمدىن كىتاب ئوقۇشقا ۋە يېزىقچىلىققا ھە-ۋەس قىلغىنىم ئۈچۈن دەرىستىن سىرتقى پائالىيەتلەرنىڭ تولىسى دېگۈدەك كۈتۈپخانا ياكى بولمىسا خالىي جايلاردا بولاتتى، لېكىن چوڭ - كىچىك مۇنازىرىلەردە، لېكسىيە سۆزلەش ياكى دېكلامات-سىيە مۇسابىقىلىرىدە ئۆزۈممۇ سەزمىگەن ھالدا ئىختىيارسىز جانلىنىپ كېتەتتىم. دېمەك، ساۋاقداشلىرىمنىڭ نەزىرىدە گاھى-دا غايىب بولسام، گاھىدا ئەنە شۇنداق پات - پاتلا پەيدا بولۇپ قالاتتىم ...

ئىشىنىمەنكى، ئالىي مەكتەپنىڭ قاينام - تاشقىنلىق گۈزەل ھاياتىمۇ بۇ مىجەزىمنى ئۆزگەرتەلمىدى. مەن تولىمۇ كېچىكىپ

ھېس قىلدىم، ئۆتكەن كۈنلىرىمنى ئەسلەپ باقسام، باشقىلارنى قىزىقتۇرغۇدەك بىرەر ئۆزگىچە يېڭىلىق، زېرىككەنلىرىمدە خىيا-لەن كۆز ئالدىمغا كەلتۈرۈپ ھۇزۇرلانغۇدەك ياشلىق چاغلىرىم-دىن بىرەر لىرىكىلىق ئەسلىمەممۇ يوق. راستىنى دېگەندە مەندە يىگىتلىككە خاس شوخلۇق تولىمۇ كەملىك قىلاتتى، مەن بۇنى پەقەت مۇھەببەتنىڭ شېرىن، شۇنداقلا ئازابلىق سىناقلىرىدىلا ھەقىقىي ھېس قىلدىم.

*

*

بۈگۈن بولۇپمۇ ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئۈچۈن ئېيت-قاندا، ئەڭ سۆيۈملۈك كۈن — شېكەر شەنبە ئىدى. شۇڭا ياتاقتىكىلەر كوچا ئايلىنىپ راسا بىر پەيزى قىلىپ كەلمەكچى بولدۇق.

كوچا ئايلىنىشىڭىمۇ ئۆزىگە تۇشلۇق ئەھمىيىتى بار. بۈگۈن كەيپىياتىم ئۆزۈمگىمۇ خېلى كۆتۈرەڭگۈ تۈيۈلاتتى. ئىچىمدە تې-خى خۇددى بۈگۈنكىدەك كوچا ئايلىنىش پۇرسەتلىرىدىن مەھرۇم قالغان چاغلىرىمنى ئەسلەپ ئەپسۇسلىنىپمۇ قوياتتىم.

لېكىن قورساقنىڭ ئېچىشى بۇ كۆڭۈللۈك سەيلىمىزنى دا-ۋاملاشتۇرۇشقا زادىلا ئىمكان بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن بىز ۋاراك - چۆرۈڭدىن خالىي خىلۋەتتىكى ئانچە چوڭ بولمىغان بىر ئاشخانىغا كىردۇق. تاماقتىن كېيىن ھازىرلا كىرىمىز دەپ چە-قىپ كەتكەن ياتاقداشلارنىڭ بىرى ئالدىمىزغا «توك»لا قىلىپ ھېلىقىنىڭدىن بىر بوتۇلكا تىكلەپ قويدى. داستىخاننىمىز مول، ھەممىمىزنىڭ كەيپى چاغ ئىدى. باشقىلارنىڭ سالاسىغا بوش كېلىپ مەنمۇ ئۇنىڭدىن بىرنەچچە رومكا كۆتۈرگەنمۇ بولدۇم. شۇئان كۆزلىرىم خۇمارلىشىپ، پارىڭىمۇ كۆپەيگىلى تۇردى. تېخى سىجەزىمگە تامامەن يات ھالدا چاۋاكقا كەلتۈرۈپ بىرنەچچە

ناخشىنى توۋلاپمۇ ساپتىمەن. راستىنى ئېيتقاندا، بۇ مېنىڭ
ھاياتىمدىكى تۇنجى كەيپىم ئىدى ...

ياتاققا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئىچىم سىقىلىپ بىردەم
سەگىدەپ كىرىش ئۈچۈن سىرتقا چىقتىم.

بۈگۈن كېچە تولىمۇ ئايدىڭ بولۇپ، ئەتراپ جىمجىت ئىدى.
تۇيۇقسىز ئالدىمدا پەرى سۈپەت بىر گۈزەل قىز پەيدا بولدى.
شۇ ئان تەنلىرىم جۇغۇلداپ قەلبىمنى بىلىپ بولغىلى بولمايدىغان
بىر خىل تۇيغۇ چىرىمىۋالدى.

ئەپسۇس، قىز ماڭا پەقەت ئادەتتىكىدەكلا بىر قاراپ قويۇپ،
يېنىمدىن پەرۋاسىزلاپچە ئۆتۈپ كەتتى، بىر چاغدا ئېسىمگە كەل-
سەم قىزلار ياتاق بىناسى ئالدىدا تۇرۇپتىمەن. كۆز ئالدىمدا
بولسا تېخى بايىقى مەنزىرە، قىزنىڭ مەيىن شامالدا يەلپۈنۈپ
تۇرغان يارشىملىق قاپقارا ئۇزۇن چاچلىرى، گۈزەل قامىتى،
نېمە سەۋەبتىن سەندۇر ئارقىغا يېنىش - يېنىشلاپ قاراپ
قويۇشلىرى ...

ئاھ! مەنەن، دېگەن يىگىتلەرنى يۇلتۇز ساناتقان مۇھەببەت
دېگەن شۇمىدۇر؟

شۇ كۈندىن باشلاپ ھېلىقى ناتونۇش قىزنى سېغىنىدىغان،
كېچىلىرى يېنىش - يېنىشلاپ مەكتەپ ھويلىسىنى ئايلىنىدۇ-
غان، ھەسرەتلىك ئۆھ تارتقان ھالدا قىز بىلەن ئۇچرىشىپ
قالغان ھېلىقى جايدا سائەت - سائەتلەپ تۇرۇپ كېتىدىغان بولۇپ
قالدىم، خىيال ئېكرانىدا پەقەت شۇلا مەنزىرە، ئاشۇ قامەت ...
ئېتىراپ قىلىمەنكى، مەن ئاشۇ ناتونۇش قىز ئۈچۈن ئاشىق-
لىق دەردىنى تەنھا تارتماقتا ئىدىم، بۇ ھال مېنى تېخىمۇ مىس-
كىنلەشتۈرۈپ قويدى. لېكىن، سېغىنىش ھېسلىرىم ئۇ قىز
بىلەن چوقۇم يەنە بىر قېتىم ئۇچرىشىپ قالدىغانلىقىمغا ئىشەن-
دۈرەتتى ...

شۇ ئىش بولۇپ ئۇزاق ئۆتمەي مەكتىپىمىزدە ئۆتكۈزۈلگەن

بىر قېتىملىق تانسا كېچىلىكىدە مەن ئاخىر تىلىكىمگە يەتتىم. خۇددى كۈندۈزدەك يۈرۈپ كەتكەن مەيداننىڭ ھەممە يەرلىرىگە نەزەر تاشلاۋاتقان كۆزلىرىم ئۇ قىزنىڭ كىشىنى بىر قاراش-تىلا ئۆزىگە مەھلىيا قىلىۋالغۇدەك ئاشۇ بۇلاق كۆزلىرى بىلەن ئۇچرىشىپ قالغان ئاشۇ قىممەتلىك دەقىقىلەردە، يۈرىكىم گويا قاپقانغا چۈشكەن بىچارە بۆجەندەك تېپىچەكلەپ كەتتى. روھىم خۇددى تېنىمدىن تۇيۇقسىز ئاجراپ كەتكەندەك پۇت - قوللىرىم دەرمانسىزلىنىپ تىترەيتتى. دېمەك، مەن كېچە - كۈندۈز سېغىنغان، ئۆز ئىشقىغا مۇپتىلا قىلىپ ئۆزى تۇيۇقسىز غايىب بولغان ھېلىقى قىزنى كۆرۈۋاتاتتىم. ئەگەر شۇ پەيتتە قېشىمدا تۇرغان بىرەر كىشىنىڭ نەزىرى ماڭا چۈشۈپ قالغان بولسا دەرھال كېلىپ يۆلۈۋالسىغان تەقدىردىمۇ، لېكىن سالامەتلىكىمدىن چوقۇم گۇمانلانغان بولاتتى.

دەل شۇ پەيتتە ناتۇنۇش بىر يىگىت ئالدىراپ كېلىپ قىزنى تانىسىغا تارتتى، قىز تانىسىنى ھەقىقەتەن ياخشى ئويناييتتى. قىزنىڭ ئىنچىكە، ئەۋرىشىم بەللىرىدىن چىڭ قاماللىغان ھېلىقى يىگىت قىزغا قاراپ ئاللىنىمىلەرنى دەيتتى، كۈلەتتى... بىراق قىز نېمە سەۋەبتىندۇر كۆزلىرىنى ئۇنىڭدىن ئېلىپ قاچاتتى، ئۆزىنى قاچۇراتتى، ئارىلاپ - ئارىلاپ مەن تەرەپكە قىيا بېقىپ قويايتتى.

ئەمدىلىكتە ئاشۇ ناتۇنۇش قىز ئۈچۈن ئىشقى ئوتىنى ئاز دەپ، رەشك ئوتىمۇ مېنى تامامەن ئۆز ئىلكىگە ئېلىۋالدى. كۆزلىرىم تورلىشىپ، يۈرىكىم ئاغرىيتتى. بۇ مەنزىرىنى داۋاملىق كۆرۈپ تۇرۇشقا زادىلا تاقىتىم قالغىدى - دە، دەرھال كەينىمگە بۇرۇلۇپ، قىز بىلەن ئۇچرىشىپ قالغان ھېلىقى جايغا بېرىپ ئۇزاق تۇردۇم. شۇ پەيت قىزنىڭ ئەۋرىشىم بەللىرىدىن چىڭ قاماللىغان ھېلىقى بەختلىك قول ئەمدىلىكتە رەھىمسىزلەر-چە گېلىنى بوغۇۋاتقانداك قىلاتتى...

ئۆزۈمگە ئېچىنىشقا باشلىدىم. قاراپ تۇرۇپ ئىسمى - زاتى نامەلۇم بولغان ناتونۇش بىر قىز ئۈچۈن مۇشۇ ھالغا چۈشۈپ قالدىمۇ؟ بىر كۆرۈپ كۆيۈپ قېلىشلىرىمچۇ تېخى...
ئاسماندىكى پارلاپ تۇرغان ئايغا باقتىم. مەن ئۈچۈن شۇ پەيتتە بۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق تەسەللى بولمىسا كېرەك، لېكىن بۇ- گۈن ئاخشام تېخىمۇ جەلپكار تۈس ئالغان تولۇن ئاي مېنىڭدىن تولىمۇ يىراقلاپ كەتكەندەك تۇيۇلماقتا ئىدى.
جىمجىت كېچە، شامنىڭ غۇۋا يورۇقىدا قولۇمغا قەلەمنى ئالدىم...

2

قىز بىلەن تونۇشۇش ۋە ئۇنىڭغا يېقىنلىشىش مەن ئۈچۈن تولىمۇ قىيىن، ھەتتا مۇمكىن ئەمەستەكلا تۇيۇلاتتى، بولۇپمۇ ھېلىقى تانسا كېچىلىكىدىكى مەنزىرىلەر مېنى تېخىمۇ ئازابلايتتى.

بۈگۈن كەچلىك مۇزاكىرىدىن بالدۇرلا ياندىم - دە، مەكتەپ كۈتۈپخانىسىغا كىرىپ، ئالدىنقى قېتىم ئوقۇپ تۈگىتەلمىگەن ھېلىقى ژۇرنالنى قولۇمغا ئالدىم.
توساتتىن قۇلىقىمغا پەس، لېكىن تولىمۇ يېقىملىق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى.

— كەچۈرىسىز، قەلىمىڭىزنى بېرىپ تۇرغان بولسىڭىز.
مەن بېشىمنى كۆتۈرۈش بىلەن گويا توك تېپىۋەتكەندەك ئىختىيارسىز ئەندىكىپ كەتتىم، چۈنكى ئۇدۇلۇمدا ماڭا قاراپ تىكىلىپ ئولتۇرغان ئۇ قىز دەل مېنىڭ پۈتكۈل خىيالىمنى ئۆز ئىلكىگە ئېلىۋالغان ھېلىقى ناتونۇش گۈزەل ئىدى. بۇ تاسادىپىي-لىق مېنى ھەقىقەتەنمۇ تەمتىرىتىپ قويدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە قەلەمنى ئۇزاتتىم دەپ قېشىمدىكى بىراۋنىڭ كۆزەينىكىنى تەڭلىد.

گىنىم ئۇنىڭغا غەلىتە تۇيۇلغاچقا، ھەيرانلىق بىلەن بىر پەس تىكىلگەندىن كېيىن قولۇمدىكى كۆزەينەكنى ئېلىپ جايغا قو- يۇپ، ئالدىمدىكى قەلەمنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن قولغا ئېلىپ، ئوماققىنە بىر كۈلۈپ قويدى - دە، ئۆز ئىشىغا كىرىشىپ كەت- تى. دىققىتىم چېچىلغانىدى. كۈتۈپخانىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ماڭىلا قاراۋاتقانداك ئىختىيارسىز قورۇناتتىم، ئاخىر بارلىق غەيرىتىمنى يىغىپ قىزغا نەزەر تاشلىدىم. ئۇنىڭ شۇنچە بوش ئورۇنلارنى تاشلاپ، مېنىڭ ئۇدۇلۇمغا كېلىپ ئولتۇرغانلىقىغا زادىلا ئىشەنگۈم كەلمەيتتى. قىز ھەقىقەتەن چىرايلىق ئىدى، ئەنە ئۇنىڭ قويۇق قايرىما كىرىپىكلىرى ئاستىدىكى بۇلاقتەك كۆز- لىرى، قىپقىزىل گىلاستەك لەۋلىرى، قىياقتەك قارا قاشلىرى، چاچلىرى... راستىنى دېگەندە ئۇنى لايىقىدا سۈپەتلەشكە تىلىم ھەقىقەتەنمۇ ئاجىزلىق قىلاتتى.

مەن كۈتۈپخانىدىن چىقىپ كەتتىم. ئەمدىلىككە ئۆز - ئۆز- زۈمدىن خۇدۇكىسىنىشكە باشلىدىم، شۇنداقلا ئۇنى بىر كۆرۈپ كۆيۈپ قېلىشىم ئۆزۈمگە تولىمۇ ئەخمىقانلىك بولۇپ تۇيۇلۇشقا باشلىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئارقىسىدا مەندەك ئەخمەقلەردىن يەنە قانچىسىنىڭ بارلىقى، بۇ ئۇنىڭ ئۆزىگە ئايدىك...

مەن ئۇنى تۇنجى نۆۋەت كۆرگەن ھېلىقى جايغا كېلىپ ئىختىيارسىز توختاپ قالدىم. كاللامدا بولسا يەنە بايقى ئەنسىز خىياللار...

— بەكمۇ ئۇنتۇغاق ئىكەنسىز، قەلىمىڭىزنى ئېلىۋېلىڭ. ئىتتىكلا ئارقامغا قارىسام ئۇ مەندىن پەقەت بىر نەچچە قەدەملا نېرىدا ماڭا قاراپ كۈلۈپ تۇرۇپتۇ، مەن ئۇنىڭ قولىدىن قەلىمىمنى ئېلىۋېتىپ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تىكىلدىم. لېكىن، ئۇ لېۋىنى چىشلىگىنىچە يانغا قارىۋالدى ۋە ئاز ئۆتمەي مەن بىلەن ئۈنسز خوشلىشىپ يۈگۈرگىنىچە كۆز ئالدىمدىن غايىب بولدى. مەن قولۇمدىكى قەلەمنى باشتا پۇرىدىم، كېيىن ئاستا لې-

ۋىمگە باستىم، چۈنكى ئۇنىڭ رولى مەندە ئازراق بولسىمۇ ئۈمىد پەيدا قىلغانىدى. ئەمدىلا قەدىمىنى يۆتكىشىمگە «توختا» دېگەن قوپال ئاۋاز بىلەن تەڭ بىر جۈپ قول كېلىپ ياقامدىن ئالدى، شۇندىلا مەن ئۇنىڭ ھېلىقى تانسا كېچىلىكىدە مەن كۆيگەن بايىقى قىز بىلەن تانسا ئوينىغان ھېلىقى كېلىشكەن يىگىت ئىكەنلىكىنى تونۇغاندەك قىلىدىم.

— كۈتۈپخانىدا سېنىڭ ئاينۇرغا خۇددى يەۋىتىدىغاندەك تەكىلىپ ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرۈپ، ئۆزۈمنى ئارانلا بېسىۋالدىم، ئادەمنىڭ غىدىقىنى كەلتۈرۈپ بايىقى مۇغەمبەرلىكىڭچۇ تېخى. ئۇ شۇنداق دەپلا قورسىقىمغا كېلىشتۈرۈپ بىرنى تىزلىۋەتتى، شۇئان كۆزلىرىم قاراڭغۇلىشىپ يەرگە ئارانلا ئولتۇرۇۋالدىم.

— بىلىپ قوي لاتا، ئاينۇرنىڭ ئىگىسى مەن بولىمەن. ئارقىدىن تەڭگەن بىر نەچچە تېپىك مېنى دومىلىتىۋەتتى...

3

— كەچۈرىسىز، شاۋكەت، مېنىڭ سەۋەبىمدىن بۇنچە-لىك تىل - تاياققا قالغانلىقىڭىزدىن تېخى بايلا خەۋەر تېپىپ تولىمۇ ئازابلاندىم. ناۋادا ئۇ بۇ ئىشنى ئۆزى كېلىپ ئاشكارىلىمىغان بولسا، ئۇ چاغدا مەن سىزنىڭ نەزىرىڭىزدە... ئۇ بۇقۇلداپ يىغلىۋەتتى، مەن شۇئان ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىم.

— ھېچ ۋەقەسى يوق، ئاينۇر، بۇنداق ئوقۇشما سلىقلارنىڭ بولۇپ تۇرۇشى تەبىئىي ئەھۋال، لېكىن مەن سىلەرنىڭ ئاراڭلارغا سوغۇقچىلىق چۈشۈپ قالمىسىكەن دەپ ئەنسىرەيمەن، ئەڭ ياخشىسى ئۆزۈم بېرىپ...

— ياق، ياق، سىز خاتا چۈشىنىپ قالغان ئوخشايسىز، بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھېچقانداق مۇناسىۋەت يوق ھەم بولۇشىمۇ

مۇمكىن ئەمەس، ئەكسىچە ئۇ ئارقامغا كىرىۋالغىلى خېلى ئۇزۇن بولدى.

بۇ سۆزنى ئاڭلاپ كاللامدىكى بارلىق چىگىش خىياللار بىر-راقلا تارقىلىپ كەتتى. چۈنكى ھېلىقى ئىش يۈز بەرگەن كۈندىن بۇيان بىر چىرايلىق قىزنىڭ، يەنە كېلىپ ئۆزۈم ياخشى كۆرگەن كۆز ئالدىمدىكى بۇ قىزنىڭ ئەنە ئاشۇنداق بىر نامەرد قولىدا زايە بولۇپ كېتىدىغانلىقىنى ئويلاپ تولىمۇ ئازابلانغانىدىم.

بىر ئامال قىلىپ ئاينۇرنى بىردەم بولسىمۇ بۇ ئازابتىن خالاس قىلىش نىيىتىدە، گەپنى باشقا ياققا بۇرىدىم.

— قايسى فاكۇلتېتتا ئوقۇيسىز؟

— تىل فاكۇلتېتىدا ئوقۇيمەن، بۇ يىل مەكتەپ پۈتتۈردىم.

مىز.

بۇ جاۋابنى ئاڭلاپ بېشىمغا خۇددى سوغۇق سۇ قۇيۇلغاندەك ئىختىيارسىز ئەندىكىپ كەتتىم. چۈنكى مېنىڭ مەكتەپ پۈتتۈرۈۋ-شۈمگە يەنە بىر يىل ۋاقىت بار ئىدى...

شۇنىڭدىن كېيىن بىز پۇرسەت بولسىلا ئۇچرىشىپ تۇر-دۇق، بۇ مېنىڭ ھاياتىمدىكى ئەڭ مەنىلىك ۋە ئۇنتۇلماس كۈنلەر بولۇپ قەلبىمدىن ئورۇن ئالدى. مەن ئۇنى يەنىلا بۇرۇنقىدەك ئۈنسۈز ياخشى كۆرەتتىم، لېكىن ئۇ بولسا يەنىلا بىخەۋەر ئىدى. ئەپسۇس، ئارىلىقتىن ئۇزاق ئۆتمەي قىز مېنىڭ مىڭ تەس-

لىكتە ئېرىشكەن ئاشۇ كىچىككىنە ئىمكانلىرىمنىمۇ ئۆزى بىلەن بىرگە ئېلىپ، پىراكتىكا سەۋەبى بىلەن مەكتەپتىن ئايرىلدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە قىز پىراكتىكىسىنى تۈگىتىپ مەكتەپكە قايتىپ كەلگۈچە تۇيۇقسىز ئۆيدىن مېنى چاقىرتىپ جىددىي تېلېگرامما كېلىپ قالدى، چۈنكى مومامنىڭ كېسەلى ئەڭ ئاخىرقى باسقۇچقا بېرىپ قالغان بولۇپ، دەرھال يولغا چىقمىسام مومامنىڭ يۈزىنى مەڭگۈگە كۆرەلمەيتتىم. شۇڭا مەكتەپ رەھبەرلىكىنىڭ رۇخسەت-تى بىلەن ئائىلاج يۈرتۈمغا قاراپ راۋان بولدۇم...